

Pavel Jaroslav Havránek

Smečno a umění pozdní gotiky ve službách Martiniců.

Bakalářská práce vychází z velice potřebného tématu blízkého soupisové literatuře. Ta v naší zemi bohužel doposud nebyla v nutném rozsahu a hloubce odborného vhledu dokončena. Nutno dodat, že nejen k ostudě památkové péče, do jejíž sféry tato činnost nesporně náleží, ale obecněji i celé akademické obce.

Pavel J. Havránek se zaměřil na Smečno – menší město ve středočeském kraji. Kvalitní detailnější soupis zde doposud chybí, i když je lokalita přímo přeplněna řadou památek, přesahujících svým významem region. Zejména doposud neprávem opomíjený kostel Nejsvětější Trojice je (včetně svého vybavení) prvotřídní památkou pozdní renesance.

Práce se nejdříve zabývá v kratším přehledu dějinami lokality, jejím urbanismem i jednotlivými stavebními památkami. Zejména charakteristiku kostela a zámeckého areálu by bylo možné podstatně rozšířit a prohloubit. Již zde je ale patrný hlavní cíl práce věnující se mobiliárním fondům. Hlavním tématem totiž nebyl obecný soupis, ale jeho část věnovaná především sochařské a malířské tvorbě z doby přelomu pozdního středověku a renesance. Většina památek je soustředěna v kostele a zámecké kapli, další díla byla vyhledána v muzeích a galeriích.

Lze ocenit snahu soustředit všechna k lokalitě vztažená díla. Ta byla následovně podrobně popsána a analyzována. Autor se věnuje nejen jim samotným, ale i jejich umístění (někdy spíše přemístování) a zvláště jejich složitým osudům v průběhu minulého století. Shromáždění tohoto materiálu je vzorové a dokládá, že náš zájem musí vybrané památky sledovat nejen v době vzniku, ale i při mnohdy dobrodružné cestě následujícími staletími. Po zpracování této kvalitní základny se následovně Pavel J. Havránek věnoval hlubší analýze. Není pak překvapivé, že z takovéto přípravy vycházející z detailní autopsie i zmíněného shromáždění maxima dalších pramenů (o nichž rozhodně nelze tvrdit, že jsou druhotné) vycházejí nejen nové otázky, ale i nová ucelená hodnocení. Například u oltáře zámecké kaple jsou předestřeny zcela zásadní poznatky a navrženy i obecnější soudy měnící dosavadní poznání. V těchto partiích je text nejpřínosnější a podstatně převyšuje požadavky kladené na bakalářskou práci. Dosažené poznání by bylo možné jistě ještě rozšířit. Zejména mi poněkud chybí hlubší provázání s architekturou, která by mohla dodat další cenné informace (např. nově nalezená renesanční výmalba kostela). Již ale bylo řečeno, že rozšíření i prohloubení by bakalářský stupeň výrazně přesahovalo.

Text je přehledný, dobře napsaný, i když některé formulace by bylo možné ještě upřesnit. Důležitá je i obrazová složka, která není pasivně připojena, ale vytváří integrální součást díla. Možná by ji bylo vhodné ještě rozšířit, a to právě v těch partiích, kde autor dochází k novým podnětným zjištěním. Práce sleduje zajímavé a nesporně přínosné téma. Dokládá nutnost detailnějších a současně plošných průzkumů mnohdy neoprávněně přehlížených lokalit. Vysoce ocenit lze zejména soupisovou přípravnou část. Jen na takovýchto podkladech lze založit kvalitní rozbor a z nich vyplývající závěry. Zde navíc s jasně doloženým a přesvědčivě formulovaným dopadem na naše obecné znalosti jedné z etap dějin umění.

Z uvedených důvodů bakalářskou práci Pavla Havránka velice rád doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit jako výbornou.